

ตำนาน

พระราโชวาท

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันศุกร์ที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๑ (ภาคเช้า)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ข้าพเจ้ามาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความยินดีกับบัณฑิตทุกๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ถึงพุทธศาสนสุภาษิตข้อที่ว่า คนไม่ถูกนินทา ไม่มีในโลก วันนี้ จะขอพูดกับท่านถึงสุภาษิตข้อที่ว่า คบคนใดก็เป็นเช่นนั้นแล

พระมหาสมณภิกษุนี้มีความหมายชัดเจนในตัว ถ้าจะให้พูดอย่างสำนวนปัจจุบันก็คงจะเป็นว่า คนที่เราคบด้วยนั้น มีอิทธิพลทำให้เราเปลี่ยนไปตามตัวเขาได้ คำสอนท่านองนี้ ในพระพุทธศาสนา มีปรากฏอีกหลายสำนวน ดังเช่นที่ท่านนำมาร้อยกรองเป็นโคลงสุภาษิตว่า

ปลาร้าพันห่อด้วย ใบคา

ใบก็เหม็นคาวปลา

คละคลุ้ง

ถือคนหมูไปหา

คบเพื่อน พาลนา

ได้แต่ร้ายร้ายฟัง

เฟื่องให้เสียงพงศ์ ฯ

ใบพ้อพันห่อหุ้ม

กฤษณา

หอมระรวยรสพา

เฟริศด้วย

คนเสพเสน่ห์หา

นักปราชญ์

ความสุขทราบฤม้วย

คุดไม่กลิ่นหอม ฯ

ภิกษุทั้งหลายมีเจตนาจะสอนให้ระมัดระวังในการคบคน และสอนให้คบคนให้เป็น เพราะผู้ที่เรากบหาด้วยมีส่วนทำให้เราดีหรือเลว เจริญหรือเสื่อมได้ ในการเลือกคบคนนี้ ขอแนะนำให้ท่านตั้งกฎเกณฑ์ให้แก่ตัวเองว่า การสมาคมผูกมิตรกับคนอื่นนั้นจำเป็นมากสำหรับทุกคนที่อยู่ในสังคม แต่ถ้าจะคบหากันให้สนิทสนมลึกซึ้งถึงขนาดที่จะถ่ายทอดกิริยาอัชฌาสัย และความคิดจิตใจให้แก่กันนั้น จะต้องเลือกเฟ้นให้มาก ก็ต้องสังเกตตรวจตราให้เห็นชัดเสียก่อนว่าเป็นคนดีมีคุณภาพจริงๆ จึงจะคบหาสนิทด้วยได้ เพราะการคบคนชั่วแม้เราจะมิได้เข้าไปตามเขาแต่ก็ได้ชื่อว่าอยู่ในพวกคนชั่ว และเมื่อเกิดเรื่องชั่วร้ายอันใดขึ้นก็จะพลอยพัวพันมาถึง หากเรากบคนดีมีปัญญาแม้เราจะไม่ได้ไม่ฉลาดเท่าเขาก็ยังได้ชื่อว่าอยู่ในหมู่คนดีคนฉลาด และย่อมได้รับชื่อเสียง เกียรติคุณ ความสุขสวัสดิ์เช่นเดียวกับเขาด้วย จึงขอให้บัณฑิตพยายามศึกษาพิจารณาเรื่องการคบมิตรให้เข้าใจ และให้ได้ประโยชน์

ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกายกำลังใจ และกำลังสติปัญญาที่กล้าแข็งสมบูรณ์ ทั้งให้ประสบความสำเร็จ ความสำเร็จ พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตทุกประการตามที่มุ่งหมายไว้